Research Article

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

GUIDELINES FOR TOURISM INDUSTRY DEVELOPMENT UNDER THE APPLICATION OF PAMS-POSDCoRB CONCEPT: A CASE STUDY OF TOURISM AREA IN MUEANG NAKHON NAYOK DISTRICT, NAKHON NAYOK PROVINCE

วิภาดา พวงคำ[1*] และ วลัยพร ชินศรี[2]
[1]หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
[2]คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนานาชาติสแตมฟอร์ด

Wipada Poungkam[1*] and Walaiporn Chinnasri[2]
[1]Master of Public Administration Program, Faculty of Public Administration, Stamford International University
[2]Faculty of Public Administration, Stamford International University

[*]E-mail: wipada.pk@gmail.com

Received: 2025-01-22
Revised: 2025-04-07
Accepted: 2025-07-17

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยในการบริหารจัดการ PAMS-POSDCoRB และระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก 2) เปรียบเทียบการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล 3) ศึกษาปัจจัยในการบริหารจัดการ PAMS-POSDCoRB ที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ ประชาชนทั่วไป และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก จำนวน 400 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้สถิติ t-test และ One-Way ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า 1) การบริหารจัดการตามแนวคิด PAMS-POSDCoRB อยู่ในระดับมาก โดยการบริหารคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก โดยสิ่งดึงดูดใจและกิจกรรมท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) เปรียบเทียบการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่าอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขณะที่เพศและสถานภาพไม่มีความสัมพันธ์ 3) ปัจจัยในการบริหารจัดการ PAMS-POSDCoRB ที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผล ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวพบว่าการบริหารนโยบาย การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม และการวางแผน มีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยทั้งหมดอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ถึงร้อยละ 75.4 และ 4) แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พบว่า ควรมีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก การส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

คำสำคัญ: การพัฒนา, การท่องเที่ยว, อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว, แนวคิด PAMS-POSDCoRB

ABSTRACT

The objectives of this research were to (1) study the factors in PAMS-POSDCoRB management and the level of tourism industry development under the application of the PAMS-POSDCoRB concept, using a case study of tourism areas in Mueang Nakhon Nayok District, Nakhon Nayok Province; (2) compare the development of the tourism industry under the application of the PAMS-POSDCoRB concept categorized by personal characteristics; (3) study the causal relationship between PAMS-POSDCoRB management factors and tourism industry development; and (4) explore guidelines for tourism industry development under the application of the PAMS-POSDCoRB concept.

The sample group for the research consisted of 400 individuals, including government officials, public agency staff, the general public, and tourism entrepreneurs in Mueang Nakhon Nayok District, Nakhon Nayok Province, along with 8 key informants. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency distribution, percentage, and standard deviation, as well as inferential statistics using t-test, One-Way ANOVA, and multiple regression analysis.

The study found that: 1) The management according to the PAMS-POSDCoRB concept is rated at a high level, with ethical management having the highest average score. The level of tourism industry development is also rated highly, with attractions and tourism activities having the highest average score. 2) When comparing the development of the tourism industry under the application of the PAMS-POSDCoRB concept, categorized by personal characteristics, it was found that age, education level, and income are statistically significantly related to opinions on the development of the tourism industry in Mueang Nakhon Nayok District at a 0.05 significance level. In contrast, gender and marital status showed no significant relationship. 3) Factors in the PAMS-POSDCoRB management that are causally related to the development of the tourism industry include policy management, social-related management, and planning. These factors significantly impact the development of the tourism industry in Mueang Nakhon Nayok District, Nakhon Nayok Province, with all factors explaining 75.4% of the variance in tourism industry development. 4) Recommendations for the development of the tourism industry include improving facilities, promoting environmentally friendly activities, developing access to tourist destinations, and fostering collaboration between the public and private sectors.
Key Words: Development, Tourism, Tourism Industry, PAMS-POSDCoRB concept

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก โดยมีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับ 3 ของโลก คิดเป็น 1.7 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 7 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี 2562 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเผชิญกับการชะลอตัวจากผลกระทบของโควิด-19 ทำให้การท่องเที่ยวระหว่างประเทศลดลงกว่าร้อยละ 75 ในปี 2563 สำหรับประเทศไทย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ โดยในปี 2562 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศด้านการท่องเที่ยว (TGDP) สูงถึง 3,005,552 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.79 ของ GDP ในปี 2566 รัฐบาลตั้งเป้าหมายสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้กลับมาที่ร้อยละ 80 ของช่วงก่อนโควิด-19 โดยคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติไม่ต่ำกว่า 20 ล้านคน (Public Relations Department, 2022)

จังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ด้วยทำเลที่ตั้งใกล้กรุงเทพฯ และมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญอย่างเขื่อนขุนด่านปราการชล รวมถึงเส้นทางเชื่อมโยงสู่เขาใหญ่ซึ่งเป็นมรดกโลก จากสถิติพบว่าในปี 2566 มีนักท่องเที่ยว 1,671,413 คน สร้างรายได้ 3,905.81 ล้านบาท (Ministry of Tourism and Sports, 2023) อย่างไรก็ตามการขยายตัว

ของการท่องเที่ยวอาจส่งผลกระทบด้านลบต่อสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องมีการปรับมุมมองการบริหารจัดการที่เน้นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กลไกการจัดการการท่องเที่ยวของไทยในอดีตประกอบด้วย 2 ภาคส่วนหลัก คือ ภาครัฐ เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการท่องเที่ยว และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เช่น ผู้ประกอบการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ และสมาคมต่าง ๆ โดยภาครัฐมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแล ขณะที่ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการแบบแยกส่วนที่ผ่านมาทำให้ขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน เกิดช่องว่างหรือมีทิศทางการทำงานที่ไม่สอดคล้องกัน ส่งผลให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB ในพื้นที่อำเภอเมืองนครนายก ซึ่งมีศักยภาพทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมที่โดดเด่น และความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่สมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของทุกภาคส่วนในการรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น อันจะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในการบริหารจัดการ PAMS-POSDCoRB และระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยในการบริหารจัดการแพ็มส์-โพสคอร์บ (PAMS-POSDCoRB) ที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผล ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

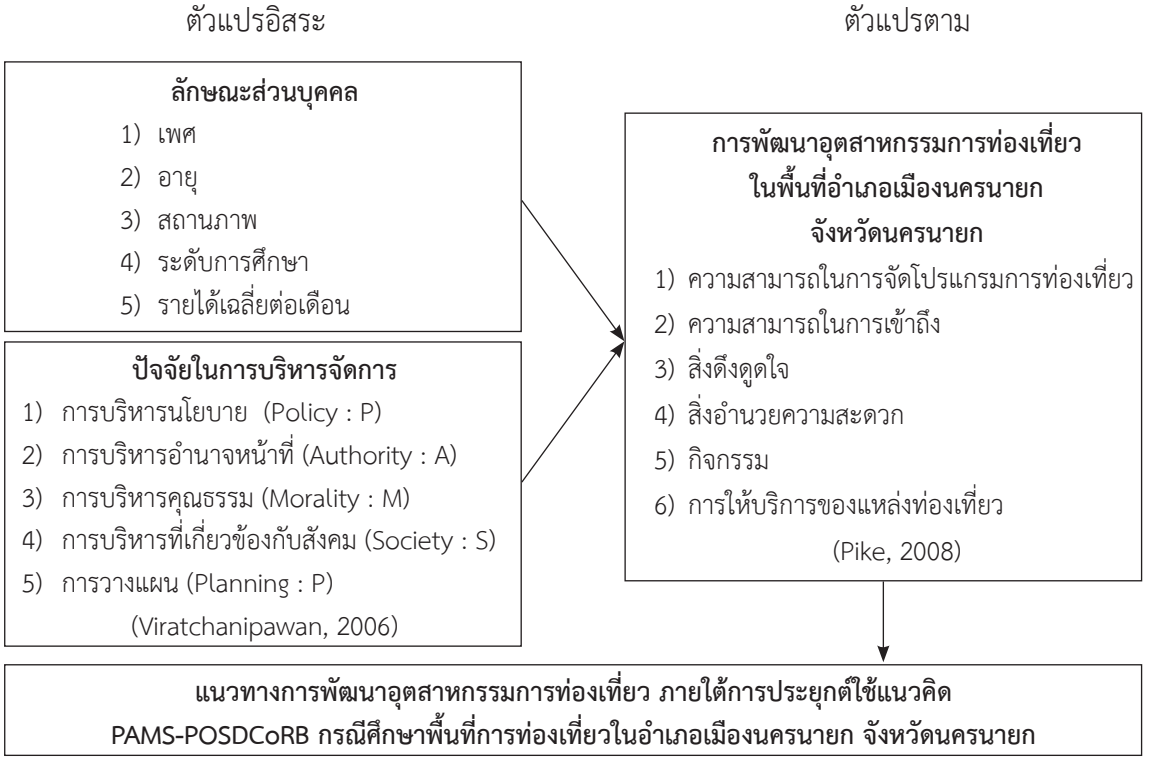
สมมติฐานการวิจัย

1. สมมติฐานที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก แตกต่างกัน

2. สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยในการบริหารจัดการ แพ็มส์-โพสคอร์บ (PAMS-POSDCoRB) มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผล ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า รวบรวมเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและประยุกต์แนวคิดปัจจัยในการบริหารจัดการ แพ็มส์-โพสคอร์บ (PAMS-POSDCoRB) ของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (Viratchanipawan, 2006) โดยได้คัดเลือกมา 5 ปัจจัย ได้แก่ (1) การบริหารนโยบาย (Policy : P) (2) การบริหารอำนาจหน้าที่ (Authority : A) (3) การบริหารคุณธรรม (Morality : M) (4) การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม (Society : S) และ (5) การวางแผน (Planning : P) แนวคิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของ Pike Steven ได้แก่ (1) ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (2) ความสามารถในการเข้าถึง (3) สิ่งดึงดูดใจ (4) สิ่งอำนวยความสะดวก (5) กิจกรรม (6) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB จึงสรุปปัจจัยและตัวแปรที่จะนำมาศึกษาซึ่งสอดคล้องตามความมุ่งหวังของงานวิจัยครั้งนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทบทวนแนวคิด

การศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ผู้คนเดินทางไปยังสถานที่ที่แตกต่างจากถิ่นฐานเดิม โดยมีจุดประสงค์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ เช่น การพักผ่อนและธุรกิจ (National Tourism Policy Committee, 2023) ทั้งนี้ องค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ได้กำหนดการท่องเที่ยวให้หมายถึงการเดินทางชั่วคราวที่ไม่เกิน 1 ปี การท่องเที่ยวจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ โดยช่วยสร้างงาน กระจายรายได้ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ของประเทศ

ไลเปอร์ (Leiper, 1979) ได้เสนอว่าองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้ท่องเที่ยว ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ บริการที่มีคุณภาพ และการตลาดที่สอดคล้องกัน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ช่วยยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวโดยการเพิ่มความสะดวกในการเดินทางและที่พักในทำนองเดียวกัน เบิร์คการ์ต และ เมดลิก (Burkart & Medilk, 1981) ได้เน้นถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดจากความดึงดูดใจ ความสะดวกสบาย และการเข้าถึงที่ง่าย ซึ่งช่วยส่งเสริมให้แหล่งท่องเที่ยวพัฒนาและดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (Office of Tourism Development, 2003) ยังได้แบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวออกตามลักษณะเฉพาะ คือ แหล่งธรรมชาติ วัฒนธรรม และนันทนาการ โดยการจัดการต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการส่งเสริมจิตสำนึกในกลุ่มนักท่องเที่ยวและชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการวางแผน การอนุรักษ์ และการใช้ทรัพยากรอย่างสมดุลเพื่อประโยชน์สูงสุดในปัจจุบันและอนาคต

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว

การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวจำเป็นต้องดำเนินการอย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ลี และ แบค(Lee & Back, 2003) ได้เสนอว่าการวางแผนการท่องเที่ยวควรเริ่มจากการพิจารณาความคิดเห็นของชุมชนเป็นสำคัญ เพื่อให้การพัฒนาสามารถบรรลุผลสำเร็จและได้รับการสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในท้องถิ่น แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวควรเน้นการบูรณะมรดกวัฒนธรรม การเพิ่มรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การเสริมสร้างมาตรการความปลอดภัย รวมถึงการเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวกับชุมชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาว

ในทำนองเดียวกันกรมการปกครองท้องถิ่น (Department of Local Administration, 2007) ได้เน้นถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการดูแลและบริหารทรัพยากร เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนา นอกจากนี้ เกา และคณะ (Gao et al., 2009) ยังได้กล่าวถึงบทบาทของการท่องเที่ยวในการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับชุมชน ตลอดจนการกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจในชนบทอย่างยั่งยืน ซึ่งช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น จากแนวคิดดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจำเป็นต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ การอนุรักษ์ทรัพยากร และการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้การท่องเที่ยวมีความยั่งยืนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีเป้าหมายเพื่อใช้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างรอบคอบ พร้อมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชนให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมได้ (Department of Local Administration, 2007) การท่องเที่ยวในชนบทถูกมองว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มพูนทักษะด้านการบริการและเทคโนโลยีให้แก่คนท้องถิ่น ซึ่งช่วยยกระดับขีดความสามารถของชุมชน (Shao, 2007)

นอกจากนี้เกาและคณะ (Gao et al., 2009) ได้ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของภาครัฐในกระบวนการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาว ความร่วมมือนี้ช่วยสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของประชากร

แนวคิดและทฤษฎีกระบวนการบริหาร

การบริหารเป็นกระบวนการจัดการทรัพยากรเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยครอบคลุมถึงชุดของหน้าที่ต่าง ๆ ที่กำหนดทิศทางในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทั้งหลาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ รวมถึงกระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Yossomsakdi , 2004) ทั้งนี้แกนนอน (Gannon, 1977) ชี้ว่ากระบวนการบริหารประกอบด้วยกิจกรรมที่ซับซ้อน ซึ่งต้องอาศัยการจัดการที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ แนวคิดและทฤษฎีกระบวนการบริหารที่สำคัญถูกนำเสนอโดย วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (Viratchanipawan, 2006) ได้พัฒนาแนวคิด POSDCoRB ของ Luther Gulick (1937) ซึ่งเดิมมี 7 ขั้นตอน เช่น การวางแผนและการจัดองค์กร ให้ครอบคลุมมากขึ้นในรูปแบบ PAMS-POSDCoRB โดยเพิ่มการบริหารด้านนโยบาย อำนาจหน้าที่ จริยธรรม และการจัดการสังคม รวมเป็น 11 ขั้นตอน เพื่อให้ตอบสนองต่อความซับซ้อนของการจัดการในปัจจุบัน แนวคิด

เหล่านี้สะท้อนถึงความสำคัญของการจัดการที่มีโครงสร้างชัดเจน โดยเน้นจริยธรรม ความโปร่งใส และการตอบสนองต่อความต้องการของสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความเชื่อมั่นในองค์กร โดยเฉพาะในภาครัฐ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐพร บรมคุณากร (Boramkunakorn, 2020) วิจัยเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในนครนายกมีอุปสรรคจากปัญหาพื้นที่ทับซ้อนและการขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ทำให้แหล่งท่องเที่ยวใหม่ไม่สามารถพัฒนาได้

นาตยา บุตรอยู่ (Butyu, 2014) วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์มีจุดแข็งในทรัพยากรท่องเที่ยว แต่ประสบปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและการขาดความรู้ด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แนวทางพัฒนาคือการสร้างเอกลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวและบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

กรกนก เกิดแสง และณัฐมน ราชรักษ์ (Kerdsang & Ratcharak, 2017) วิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงกลยุทธ์ ตำบลบางใบไม้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวในตำบลบางใบไม้เกิดจากการสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนตำบลและความร่วมมือระหว่างชุมชนกับภาคธุรกิจ โดยเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของ Yamane (1967) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากข้าราชการ เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ ประชาชนทั่วไป และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก จำนวน 400 คน และสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดนครนายก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วยสองส่วน คือ ส่วนแรก แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากแนวคิดและทฤษฎีซึ่งผ่านการหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหามีค่าระหว่าง 0.67 – 1.00 และความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.983 และส่วนที่สองคือแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้สถิติ t-test, One-Way ANOVA และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 มีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 70.3 สถานภาพโสด จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 77.0 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 62.3 และมีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3

2. ปัจจัยในการบริหารจัดการ PAMS-POSDCoRB และระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก พบว่า 1) ปัจจัยในการบริหารจัดการ PAMS-POSDCoRB ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัจจัยในการบริหารจัดการ (PAMS-POSDCoRB) กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 3.87) รองลงมาคือ การวางแผน ($\overline{X}$ = 3.81) การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม ($\overline{X}$ = 3.77) การบริหารอำนาจหน้าที่ ($\overline{X}$ = 3.74) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริหารนโยบาย ($\overline{X}$ = 3.72) และ 2) ระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก พบว่า ในภาพรวมมีระดับการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการพัฒนาอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านสิ่งดึงดูดใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 3.90) รองลงมาคือ กิจกรรม ($\overline{X}$ = 3.87) สิ่งอำนวยความสะดวก ($\overline{X}$ = 3.85) ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว ($\overline{X}$ = 3.78) ความสามารถในการเข้าถึง ($\overline{X}$ = 3.77) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว ($\overline{X}$ = 3.73)

3. การเปรียบเทียบการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ t-test และ F-test พบว่า พบว่าเพศและสถานภาพไม่มีผลต่อความคิดเห็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ส่วนอายุ ระดับการศึกษา และรายได้มีผลต่อความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่อายุต่ำกว่า 30 ปี และกลุ่มอายุ 51-60 ปีมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสูงกว่ากลุ่มอื่น และผู้มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี นอกจากนี้ประชาชนที่มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท มีความคิดเห็นต่างจากกลุ่มรายได้ที่สูงกว่า (15,001–25,000 บาท, 25,001–35,000 บาท และมากกว่า 35,001 บาท) อย่างมีนัยสำคัญ

4. การศึกษาปัจจัยในการบริหารจัดการแพ็มส์-โพสคอร์บ (PAMS-POSDCoRB) ที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผล ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยว

ในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า การบริหารนโยบาย การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม และการวางแผน มีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ การวางแผน รองลงมาคือ การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม และ การบริหารนโยบาย ตามลำดับ โดยปัจจัยทั้งหมดอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ถึง 75.4% ดังตารางที่ 1

5. แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า นโยบายมีความสำคัญในการกำหนดทิศทางและสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ในขณะที่การบริหารอำนาจหน้าที่ต้องการการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่เหมาะสม การบริหารคุณธรรมได้รับการเน้นย้ำเพื่อสร้างความโปร่งใสและการเคารพต่อชุมชน ส่วนการบริหารที่คำนึงถึงสังคม และการวางแผน

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารจัดการ แพ็มส์-โพสคอร์บ (PAMS-POSDCoRB) ที่ส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

ปัจจัยในการบริหารจัดการ	การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก			t	sig
	B	SE	β		
ค่าคงที่ (a)	.424	.102		4.167	.000*
การบริหารนโยบาย	.240	.041	.259	5.877	.000*
การบริหารอำนาจหน้าที่	.060	.050	.059	1.202	.230
การบริหารคุณธรรม	.046	.049	.047	.940	.348
การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม	.272	.050	.289	5.419	.000*
การวางแผน	.281	.046	.296	6.053	.000*
Adjust R Square = .754 R Square = .757 R = .870 Dubin-Watson = 1.919					

ช่วยส่งเสริมความยั่งยืนและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สำหรับแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ผู้ให้สัมภาษณ์แนะนำให้พัฒนาความหลากหลายของโปรแกรมท่องเที่ยว และเพิ่มการเข้าถึง โดยปรับปรุงระบบขนส่งสาธารณะ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ควรเพิ่มสถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้นและส่งเสริมเอกลักษณ์ท้องถิ่น เช่น มะยงชิด ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรพัฒนามาตรฐานที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ด้านกิจกรรม มีความสำคัญต่อการสร้างความหลากหลายและความยั่งยืน และสุดท้ายในด้านบริการสนับสนุน และควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ห้องน้ำและที่จอดรถ เพื่อปรับปรุงประสบการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“นโยบายของจังหวัดมีความสำคัญในการสร้างจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว และการมีนโยบายที่ชัดเจนจะช่วยให้การทำการตลาดง่ายขึ้น”

สันติ นุชหอม (Nuchhom, 2024)

“การกระจายอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะช่วยให้การพัฒนาท่องเที่ยวตรงเป้าหมายมากขึ้น”

นายกองโท อิสรา สุขแจ่มใส (Sukjaemsai, 2024)

“การบริหารที่มีคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ควรมีความโปร่งใสในการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงาน”

คมสันต์ สุมะนาถ (Sumanat, 2024)

“ควรเพิ่มสถานที่ท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น จุดชมวิว หรือพิพิธภัณฑ์ ที่สามารถเป็นแลนด์มาร์คของจังหวัดได้”

สุชาธิษณ์ รุ่นประพันธ์ (Runpraphan, 2024)

“ควรมีมาตรฐานที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่ดี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว”

ดวงรชต พยัฆวิเชียร (Phayakwichian, 2024)

“ควรมีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบโจทย์นักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม และส่งเสริมความยั่งยืนในการท่องเที่ยว”

ไอรินทร์ อมรสินศิรรัฐ (Amornsinsirarat, 2024)

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายกภายใต้แนวคิด PAMS-POSDCoRB พบว่า ภาพรวมการพัฒนามีระดับสูง โดยเฉพาะด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และได้รับการยืนยันจากการสัมภาษณ์ว่าจังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลายและดึงดูดนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับแนวคิดของ Pike (2008) ที่ให้ความสำคัญกับสิ่งดึงดูดใจ นอกจากนี้ ด้านกิจกรรมก็อยู่ในระดับสูงเช่นกัน โดยมีกิจกรรมหลากหลายที่ตอบสนองกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Pike (2008) ที่เน้นถึงความสำคัญของกิจกรรมในการเพิ่มประสบการณ์การท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการเข้าถึง และการให้บริการ ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเนื่องจากปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น ขาดแคลนรถสาธารณะ

และปัญหาการจราจรติดขัด รวมถึงมาตรฐานการบริการที่ไม่สม่ำเสมอ ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Pike (2008) ที่เน้นความสำคัญของการเข้าถึงและการให้บริการในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การปรับปรุงในด้านนี้จะช่วยยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวและเพิ่มความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก พบว่า อายุ ระดับการศึกษา และรายได้มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lee & Back, (2003) และงานวิจัยของนาตยา บุตรอยู่ (Butyu, 2014) ที่เน้นความสำคัญของการรับรู้และทัศนคติของผู้อยู่อาศัยที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยกลุ่มคนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีมีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา พวกสนิท (Puaksanit, 2020) ที่พบว่ากลุ่มคนรุ่นใหม่มักมีเวลาและความยืดหยุ่นในการท่องเที่ยวมากกว่า ในส่วนของระดับการศึกษา ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Shao (2007) ที่กล่าวว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงมักมีทักษะและความเข้าใจในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมากกว่า ในด้านรายได้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท มีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพร บรมคุณากร (Boramkunakorn, 2020) ที่พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูงมักมีความสนใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและคาดหวังประสบการณ์ที่มีคุณภาพมากกว่า สุดท้าย ผลการวิจัยพบว่าเพศและสถานภาพไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เปิดกว้างสำหรับทุกเพศทุกวัยและไม่จำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคลใด ๆ

3. การวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยในการบริหารจัดการ PAMS-POSDCoRB พบว่าโดยรวมการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการบริหารคุณธรรมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่เน้นความสำคัญของจริยธรรมและความโปร่งใสในการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยการวางแผน และการบริหารอำนาจหน้าที่ก็ได้รับคะแนนสูงแสดงถึงการบริหารจัดการที่มีระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ (Yossomsakdi, 2004) และของ ณัฐพร บรมคุณากร (Boramkunakorn, 2020) ที่เน้นความสำคัญของการวางแผนและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่วนการบริหารนโยบายและการบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม ยังต้องการการพัฒนาร่วมกับชุมชนและภาคเอกชนเพื่อให้การพัฒนาท่องเที่ยวมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพาพร ไตรบรรณ์ (Traibun, 2014) และ สุถี

เสริฐศรี (Sertsri, 2014) ที่เน้นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการพัฒนาการท่องเที่ยว

4. การวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตามกรอบ PAMS-POSDCoRB พบว่าการบริหารจัดการใน 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารนโยบาย การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม และการวางแผน มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเมืองนครนายก โดยเฉพาะการวางแผน ที่มีอิทธิพลมากที่สุด การบริหารนโยบายมีผลเชิงบวกตามแนวคิดของ Leiper (1979) ในการกำหนดทิศทางและกรอบการดำเนินงาน การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคมสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Colman (1989) และการวางแผนถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ตามแนวคิดของสัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ (Yossomsakdi, 2004) และของณัฐพร บรมคุณากร (Boramkunakorn, 2020) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเชิงคุณภาพที่ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเห็นว่าความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบจากการวิจัย ซึ่งสามารถนำมาสร้างข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิด PAMS-POSDCoRB กรณีศึกษาพื้นที่การท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สวนสนุก พิพิธภัณฑ์ และจัดกิจกรรมประจำปีที่หลากหลายเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ ๆ

2) การบริหารจัดการ สร้างนโยบายท่องเที่ยวที่ชัดเจนและต่อเนื่อง รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา

3) การเข้าถึงและสิ่งอำนวยความสะดวก ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบขนส่งสาธารณะ และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

4) การตลาด ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์และสื่อสิ่งพิมพ์ สร้างแบรนด์การท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

5) พัฒนาบุคลากร จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะบริการและความรู้ของบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1) ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ ที่พัก ร้านอาหาร และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา

2) แก้ปัญหาการเข้าถึงและยกระดับมาตรฐานที่พัก ระบบขนส่งสาธารณะ รวมถึงจัดกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารจัดการ PAMS-POSDCoRB กับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความแตกต่าง

2) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

3) ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

4) ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบผลกระทบของการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อชุมชนในพื้นที่ โดยศึกษาจากมุมมองของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว เพื่อให้เข้าใจถึงผลกระทบทั้งในด้านบวกและด้านลบ และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

5) ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนากรอบแนวคิด PAMS-POSDCoRB ให้ครอบคลุมมิติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น มิติสิ่งแวดล้อม มิติเทคโนโลยี หรือมิติเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์และพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

REFERENCES

Amornsinsirarat, I. (2024, August 15). **Interview. President of the Nakhon Nayok Chamber of Commerce.** Nakhon Nayok Chamber of Commerce.

Boramkunakorn, N. (2020). **Analysis of ecotourism management factors in Nakhon Nayok Province for Generation Y tourists** Srinakharinwirot University. (In Thai)

Burkart, A. J., & Medlik, S. (1981). **Tourism: Past, present, and future.** Heinemann.

Butyu, N. (2014). **Guidelines for sustainable tourism development in Mueang Prachuap Khiri Khan district, Prachuap Khiri Khan province**. (Master's thesis). Silpakorn University.

Colman, A. M. (1989). **Social psychology of tourism: Issues and findings.** Academic Press.

Department of Local Administration. (2007). **Tourism promotion standards** Retrieved from https://www.dla.go.th/work/e_book/eb1/std210550/22/22.htm (In Thai)

Gannon, M. J. (1977). **Management: A situational analysis**. Harper & Row.

Gao, S., Zhang, Y., & Huang, S. (2009). Tourism as a rural economic development tool: Evidence from China***. Journal of Hospitality & Tourism Research, 33***(2), 132–147. https://doi.org/10.1177/1096348008330231

Kerdsang, K., & Ratcharak, N. (2017). Strategical Sustainable Tourism Development: Bang Bai Mai District, Surat Thani. **Suratthani Rajabhat Journal, 4**(2), 231-250. *(In Thai)*

Lee, J., & Back, K. J. (2003). Examining structural relationships among perceived service quality, perceived value, satisfaction, and revisit intentions in upscale hotels. **Journal of Hospitality & Tourism Research, 27**(4), 422–437. https://doi.org/10.1177/10963480030274003

Leiper, N. (1979). The framework of tourism: Towards a definition of tourism, tourist, and the tourist industry. **Annals of Tourism Research, 6**(4), 390–407. https://doi.org/10.1016/0160-7383(79)90003-3

Ministry of Tourism and Sports. (2023). **Tourism economic situation report, year 3, issue 1/2022** Office of the Permanent Secretary, Ministry of Tourism and Sports. (In Thai)

National Tourism Policy Committee. (2023). **National tourism development plan 2021-2022.** Office of the Permanent Secretary, Ministry of Tourism and Sports. (In Thai)

Nuchhom, S. (2024, August 10). **Interview.** President of the Nakhon Nayok Tourism Promotion Association. Nakhon Nayok Tourism Promotion Association.

Office of Tourism Development. (2003). **The meaning of tourism**. Retrieved from https://www.tourism.go.th. (In Thai)

Phayakwichian, D. (2024, August 15). **Interview.** President of the Nakhon Nayok Tourism Industry Council. Nakhon Nayok Tourism Industry Council.

Pike, S. (2008). **Destination marketing: An integrated marketing communication approach.** Butterworth-Heinemann.

Puaksanit, S. (2020). **Cultural tourism behavior in Chachoengsao Province.** Nakhon Pathom: Silpakorn University. (In Thai)

Public Relations Department. (2022). **The government expects tourism revenue in 2023 to reach 2.38 trillion baht, regaining its role as a key driver of the Thai economy.** Retrieved from https://www.prd.go.th/th/content/page/index/id/121788 (In Thai)

Runpraphan, S. (2024, August 11). **Interview.** President of the Young Entrepreneurs Chamber of Commerce, Nakhon Nayok. Nakhon Nayok Chamber of Commerce.

Sertsri, S. (2014). **Guidelines for sustainable tourism management in Khlong Khon community, Mueang district, Samut Songkhram province.** (Master's thesis, Service and Tourism Industry Management Program). Bangkok University. (In Thai)

Shao, Y. (2007). Tourism development in rural areas: A case study of the role of tourism in supporting rural development in China. **Tourism Management, 28**(5), 1273–1283. https://doi.org/10.1016/j.tourman.2006.05.011

Sukjaemsai, K. (2024, August 10). **Interview.** District Chief of Mueang Nakhon Nayok. Ministry of Interior.

Sumanat, K. (2024, August 11). **Interview.** Nakhon Nayok Provincial Tourism and Sports. Nakhon Nayok Provincial Office of Tourism and Sports.

Traibun, T. (2014). **Guidelines for developing historical tourism potential: A case study of Aranyik Village, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province.** Bangkok University. (In Thai)

Viratchanipawan, V. (2006). **Sustainable local development through management.** Thammasat University Press. (In Thai)

Yamane, T. (1967). **Statistics: An introductory analysis** (2nd ed.). Harper & Row.

Yossomsakdi, S. (2004). **Public administration.** Chulalongkorn University. (In Thai)